Donderdag 2 September 1943

DAGBLAD

# AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 3993

Voor Gouden en Zilveren Sieraden
ED. H. RAGHUNATH.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Bij Raghunath is U terecht.

# Duitse terugtocht in het Donetsbekken

## 8 Nazie-divisies bij Taganrog verpletterd: 35.000 doden.

## Churchill arriveert in Washington.

## U. S. A.-kanonnen beschieten Kolombangara; Santa Isabel blijkbaar door de Japs ontruimd.

### DE REDEVOERING VAN DEN PAUS.

Als volgt luidt de radio-rede van Zijne Heiligheid den Paus, gelijk in Londen in het Engels vertaald en aan de pers verstrekt door het Ministerie van Voorlichting. [Natuurlijk werd de rede weer door ons uit het Engels in het Nederlands vertaald. — Red.]

„Het is vier jaren sedert die verschrikkelijke dag, welke het begin merkte van de meest formidabele, vernielende en verwoestende oorlog aller tijden. Deze wrede ramp voorziende, welke de grote menselijke familie bedreigde, richtten Wij enkele dagen vóór het uitbreken der vijandelijkheden, op 24 Augustus 1939, een warme oproep aan de leiders en volken alsook een waarschuwend verzoek.

Wij zeiden: „Door een vrede wordt niets verloren. Door een oorlog kan alles verloren worden."

Onze oproep bereikte hun oren, doch verlichtte hun verstand niet en drong niet diep door in hun harten. De geest van geweld behaalde een overwinning op de geest van eendracht en verstandhouding. De overwinning van toen is vandaag een nederlaag nu wij aan de drempel staan van een vijfde oorlogsjaar. Zelfs zij, die toen rekenden op snelle krijgsverrichtingen en op een vrede na spoedig behaalde overwinning, zien rond naar wat hen omringt in en buiten het vaderland. Zij zien niets dan verdriet en aanschouwen niets dan puinen.

Velen wier oren doof waren voor Onze woorden, toont het droeve schouwspel van heden hoeveel realiteit voor de toekomst er lag in Onze waarschuwing en Onze voorspelling. Toen werden Onze woorden ingegeven door de onpartijdige liefde voor alle volken zonder uitzondering en de waakzame zorg voor hun welzijn. Diezelfde liefde en zorg brengen Ons er nu in dit ernstige en folterende uur toe woorden te uiten, die ten doel hebben allen te baten en niemand te kwetsen, terwijl wij onvermoeid den Almachtigen God smeken de weg te openen naar de harten en beslissingen van hen, die in hun handen het lot van de gekwelde mensheid houden.

Door reusachtige strijd naderen de gebeurtenissen van de krijg ons van buiten en bereiken zij haar hoogtepunt. Nooit was de vermaning van de Heilige Schrift „Leert van de Rechters der wereld". strenger of dringender dan in dit uur nu de tragische werkelijkheid tot allen spreekt. Alle volken moeten thans zich bezinnen met het oog op de puinhopen gericht. Geeft hun wijsheid, moedigt hen aan en steunt hen in hun pogingen. Het ontmoedigen van hen zou rampzalig zijn en van blindheid getuigen. In elk land schrompelt de ziel des volks ineen onder de eredienst van het geweld en temidden van het verschrikkelijke schouwspel van dood en vernieling voorziet zij haar wel verdiende veroordeling.

In alle landen groeit de afkeer van de wreedheid der methoden van totale oorlogvoering, die alle eerlijke grenzen, alle wetten van het goddelijk en menselijk recht overschrijden.

Meer dan ooit worden verstand en hart van de volken gefolterd door de twijfel of de voortzetting van zulk een oorlog in overeenstemming kan zijn met nationale belangen, welke redelijk en verdedigbaar zijn voor het christelijk en menselijk geweten. Na zovele geschonden verdragen, zovele genegeerde overeenkomsten, zovele gebroken beloften, zovele tegenstrijdige veranderingen in gevoelen en handelingen, is het vertrouwen tussen de landen afgenomen en zo laag gedaald, dat elke geest van edelmoedigheid en onversaagdheid verdwenen is.

Daarom wenden Wij ons tot allen, wier taak het is de instemming en eensgezindheid voor een vrede te bevorderen met de bede welke opwelt uit het diepst van ons bedroefde hart en zeggen Wij tot hen, dat wie werkelijk sterk is niet behoeft te schromen edelmoedig te zijn. Het was altijd een middel om zich te behoeden tegen valse uitleg van zijn paraatheid en geneigdheid ten vrede en tegen elke andere mogelijke terugslag, om het verlangen van het volk naar vrede niet te verstoren of te belemmeren door handelingen, welke, in plaats van het vertrouwen te bevorderen, opnieuw de haat aanwakkeren en de vastberadenheid tot het bieden van verzet versterken.

Geeft allen landen een gerechtvaardige hoop een waardige vrede, welke niet in botsing komt met hun recht om te leven en hun gevoel van eer.

Laat men duidelijk zien, dat er een goede overeenstemming bestaat tussen Uw principen en Uw beslissingen, tussen verklaringen over een rechtvaardige vrede en de feiten. Slechts op die wijze zal het mogelijk zijn een gunstige atmospheer te scheppen, waarin volken, die door het verloop van de oorlog minder begunstigd zijn dan andere op elk gegeven ogenblik mogen geloven in het vormen en ontwikkelen van een nieuw besef van rechtvaardigheid en samenwerking tussen de landen. En dat zij uit dit geloof de natuurlijke gevolgen van een groter vertrouwen in de toekomst mogen putten, vrij van de vrees, dat het behoud der onschendbaarheid van de eer van hun vaderland in het gedrang zal komen

Gezegend zij, die met hechte en onwankelbare vastberadenheid de grond helpen bereiden, waarin het besef van waarheidsliefde en internationale rechtvaardigheid kiem moge schieten en bloeien, gedijen en rijpen.

Gezegend zij — tot welke groep van oorlogvoerenden zij ook mogen behoren — die met precies dezelfde onwankelbare vastberadenheid en met een oog op de werkelijkheid op dusdanige wijze samenwerken, dat het dode punt waarin de noodlottige balans van oorlog en vrede thans in evenwicht gehouden wordt, overkomen moge worden.

Gezegend zij, die zich er hun volken vrijwaren voor de banden van vooropgezette meningen, voor de stroom van onbedwingbare driften, een overmatig egoïsme en een niet te rechtvaardigen dorst naar macht.

Gezegend zij, die luisteren naar de stemmen der moeders, die het leven schonken aan haar kinderen opdat zij mochten opgroeien in geloof en deugdzaamheid, niet dat zij zouden doden en gedood worden; en zij, die gehoor geven aan de angstige roep van gezinnen, die uiteengereten zijn door verplichte scheidingen; en aan de nog dringender kreten des volks, dat na zoveel lijden, zovele ontberingen en berovingen om niets beters in het leven vraagt dan vrede, brood en werk.

Gezegend zij, die beseffen, dat het grote werk voor een nieuwe en rechtvaardige orde niet mogelijk is, tenzij hun ogen gevestigd zijn op God, den Bewaarder en Bestuurder van al wat der mensen is, de Bron, Beschermer en Wreker van alle rechtvaardigheid en recht. Maar wee hun, die zich in dit verschrikkelijke ogenblik niet ten volle bewust zijn van hun verantwoordelijkheid voor het lot der volken, die haat zaaien en conflicten tussen hen veroorzaken. Die hun macht laten rusten op onrecht, die de onbewapende en onschuldigen verdrukken en kwellen. Gij zult zien, dat de wraak Gods met hen zal zijn tot het einde.

Moge het welgevallen aan den Goddelijken Zaligmaker, van Wiens lippen de woorden kwamen „Zalig de vreedzamen" [Matth. 5:9] de machthebbers en de leiders der volken te verlichten; hun gedachten, hun gevoelens en hun overwegingen te bezielen, hen geestelijk en lichamelijk energiek en sterk te maken tegen de hindernissen, het wantrouwen en de gevaren, die de weg naar de voorbereiding en regeling van een rechtvaardige en duurzame vrede versperren. Moge hun wijsheid, hun matigheid, hun sterkte van geest en hun diep besef van menselijkheid een straal van vertroosting werpen op de door tranen en bloed doordrenkte drempel van het vijfde jaar des oorlogs en den overlevenden van het conflict, die gebukt gaan onder de last van het verdriet, de blijde hoop geven, dat het jaar niet eindige onder het teken en in de schaduw van dood en vernieling, doch het begin en het gloren mogen zijn van een nieuw leven, van broederlijke verzoening en van een dergelijke harmonieuze wederopbouw. In zulk een vertrouwen schenken Wij aan onze geliefde zonen en dochters van de Katholieke wereld en aan allen, die zich met ons vereend gevoelen in de liefde en het werk voor de vrede, Onze Vaderlijke en Apostolische Zegen". (Londen, (AP) 1.9).

## Het nieuws van vandaag.

De Duitsers zijn weer bezig hun front in Rusland te „verkorten" en trokken terug in het Donetsbekken om te voorkomen, dat het Rode leger niet een veel grotere strijdmacht zal vangen dan bij Taganrog het geval was.

Want de „vrijwillige ontruiming" van Taganrog heeft den nazies niet minder gekost dan 41.000 man, waarvan 35.000 de dood vonden en de rest gevangen werd.

8 Hele Duitse divisies werden er verpletterd, zodat er de grootste enkele overwinning door de Sovjets werd behaald sedert de vernietiging van het Duitse 6e leger te Stalingrad. In dezelfde slag werden honderden Duitse tanks en vliegtuigen, alsook vele andere wapenen vernield of buitgemaakt door de Russen.

In een speciaal communiqué meldde Moskou gisteravond, dat Dorogobuzh veroverd werd op ongeveer 70 kilometer van het Duitse bastion Smolensk.

Verder vielen de steden Krasny Luch, Smedhnaya, Starovka, Okomaritsji en nog ongeveer 400 dorpen.

De Koninklijke Britse Luchtmacht rustte weer in de afgelopen nacht na de zware taak van gisteren toen Berlijn en andere steden in Duitsland geteisterd werden. Geallieerde vliegtuigen in het Middellandse Zeegebied blijven hameren op de Italiaanse verkeerscentra en vliegvelden, Aversa was in de afgelopen nacht het doel van Britse Wellingtons en in het Zuiden van Sardinië vielen Warhawks de zinkfabriek te Iglesias aan. Geallieerde vlooteenheden blijven de teen van Italië met tussenpozen beschieten, teneinde er de vijandelijke batterijen buiten werking te stellen.

De redevoering van den Paus, waarin Hij bij het begin van het vijfde oorlogsjaar een nieuwe oproep doet tot vrede, publiceren wij heden in extenso. In zijn toespraak van 14 minuten noemde de Heilige Vader geen namen van landen en leiders, doch wie tussen de regels door weet te lezen, zal wel zien op wie desbetreffende zinsneden slaan.

In de Stille Zuidzee wordt het eiland Kolombangara reeds beschoten door Noordamerikaanse kanonnen op Nieuw Georgië. Tevens wordt gemeld, dat de Japanners waarschijnlijk het eiland Santa Isabel ontruimd hebben omdat hun positie daar steeds moeilijker werd.

Over Churchills redevoering te Québec vinde men een korte beschouwing op blz. 1.

De Britse Premier is thans in Washington aangekomen als gast van President Roosevelt.

### GROTE RUSSISCHE SUCCESSEN.

Als volgt luidt een speciaal Russisch communiqué:

Als resultaat van het offensief onzer troepen en het verpletteren van de Taganrog-groep der Duitse troepen, werden de 17e, 111e, 294 divisies infanterie en de 15e divisie, luchttroepen verslagen. Zware verliezen werden toegebracht aan de 304e, 306e en 336e divisies infanterie en de 13e tank-divisie van den vijand.

In deze slagen vernielden onze troepen 212 vijandelijke vliegtuigen, 537 tanks, 494 kanonnen van verschillend kaliber, 1500 machinegeweren, 3600 vrachtauto's, 10 olie-opslagplaatsen en 29 ammunitie-opslagplaatsen. De vijand verloor enkel in doden meer dan 35.000 officieren en manschappen.

Volgens volledige gegevens hebben onze troepen de volgende oorlogsmaterialen veroverd: 95 tanks, 198 kanonnen van verschillend kaliber, 217 mortieren, 409 machinegeweren, 594 vrachtauto's en 22 ammunitie-opslagplaatsen. 5100 Vijandelijke officieren en manschappen werden gevangen genomen.

In voortzetting van hun offensief maakten de troepen van het Zuidelijk front op 1 September van 6 tot 10 kilometer voortgang en veroverden zij meer dan 30 bewoonde plaatsen, waaronder de sad Krasny Luch en de stad Smedhnaya in het Donetsbekken alsook het spoorwegstation Starovka.

In de richting van Smolensk gingen onze troepen voort met de ontwikkeling van hun offensief en vorderden zij op succesrijke wijze van 7 tot 12 kilometer. Meer dan 200 bewoonde plaatsen werden veroverd waaronder de stad Dorogobuzh. Onze troepen, die ten Zuiden van Bryansk in het offensief zijn, vorderden in sommige sectoren van 6 tot 10 kilometer en veroverden meer dan 60 bewoonde plaatsen waaronder de stad Okomaritsji.

In het gebied ten Westen en Zuid-Westen van Charkov leverden onze troepen offensieve gevechten en maakten zij in sommige sectoren wederom voortgang. Verschillende plaatsen werden nog veroverd. Op 31 Augustus ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 66 Duitse tanks. 90 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur." (Moskou, (AP) 1.9).

### BOODSCHAP VAN DEN PAUS AAN ROOSEVELT.

De Duitse radio zeide, dat Enrico Galdazzi, Gouverneur-Generaal van Vaticaanstad, die gisteren in Lissabon arriveerde, op weg naar Washington is als speciaal gezant van de Heilige Stoel. Hieraan werd toegevoegd: „Kringen van het Vaticaan geloven, dat hij een persoonlijke boodschap van den Paus aan Roosevelt brengt." (Londen, (AP) 1.9).

### MORGEN GEBEDSDAG IN GROOT BRITANNIË.

Op verlangen van Zijner Britse Majesteit Koning George VI zal 3 September worden beschouwd als een nationale gebedsdag ter gelegenheid van de vierde jaardag van het uitbreken des oorlogs.

Er zullen kerkdiensten gehouden worden en waar het mogelijk is zullen de verschillende dienstafdelingen luisteren naar speciale radiouitzendingen.

In de namiddag zullen Katholieke diensten, met een toespraak, per radio worden uitgezonden.

Een bekendmaking van het Ministerie van Binnenlandse Zaken zeide, dat in de naaste toekomst de Koning nog „het land tot gebed zal willen oproepen en dat hiertoe waarschijnlijk een Zondag gekozen zal worden". (Londen, ncwc, 2.9).

### BELGISCHE PATRIOTTEN HELPEN DE JODEN.

„Gewapende Belgische Patriotten onderschepten een trein waarin zich vijftienhonderd Joden bevonden die vervoerd werden van Malines naar Polen, zij wisselden geweerschoten met de Duitse bewakers en bevrijden een aantal gevangenen uit de vee-wagens, waarin zij waren opgesloten", aldus meldde het Belgisch nieuws-bureau.

Toen de Joden vluchtten richten de bewakers machinegeweren op hen, zij doodden twintig en verwondden veertig, maar honderden ontsnapten (Londen, (AP) 2.9).

V.... — WEST-END. — ....V
DONDERDAG — ZATERDAG — ZONDAG
7 & 9 p.m. 7 p.m. 6.30 p.m.
Een drama, dat tot het hart spreekt.
„JOE SMITH, AMERICAN" (Fiel a su palabra.)
ROBERT YOUNG — MARSHA HUNT.
De geschiedenis van een man, die wist te lijden voor zijn land.
F. 1.25. F. 0.75. Kinderen om 6.30 & 7 p.m. de helft.

## CHURCHILLS REDE.

Niet alleen op de journalistieke kalender wordt het aangetekend, wanneer een telegram aankondigt, dat Churchill of Roosevelt een rede zal houden. Ook in vele huizen houdt men er rekening mede en wordt de radio ingeschakeld om zo spoedig mogelijk de inhoud te weten en hoewel de vertaling van de in telegramstijl toegezonden redevoering immer veel werk en moeite vraagt is het voor een redactie altijd prettig voldoening van gedane arbeid te hebben. Deze voldoening is er na een rede van Churchill en Roosevelt immer.

De rede, die Churchill in Québec gehouden heeft, was optimistisch. Wij vragen ons af, of het woord van onzen Gouverneur, merkwaardig genoeg in geheel ander verband op dezelfde dag uitgesproken, om niet te optimistisch te zijn, niet juister was. Zoals men zich herinnert heeft ook Loudon na zijn bezoek aan Hull vorige maand al een soortgelijke waarschuwing moeten richten tot de Nederlanders in de Verenigde Staten.

Maar in elk geval, de gehele wereld heeft reden blijde te zijn, wanneer Churchill op zo onstuimig blijde wijze over het krijgsverloop spreekt. Churchill stond temidden van een door Franse cultuur beschaafd land. Na wat gebeurd is is het voor ieder goed te weten, dat Churchill, die door een Australisch blad onlangs Victor Mundi werd genoemd, getuigde, dat hij niet alleen immer in Frankrijk geloofd heeft, maar dat hij de Fransen buiten Hitlers macht nog tot zijn wapenbroeders rekent. Niet alleen Churchill, maar niemand vergete „de diensten, welke de Fransen hebben bewezen aan de cultuur en de beschaving aan de ontwikkeling van het menselijk intellect en aan de rechten van den mens", aldus de Premier.

Na Frankrijk gewaagde Churchill van Canada zelf, welks bijdrage aan de oorlogsinspanning hij loofde. Hoewel Churchill het niet zegt, klinkt uit zijn woorden, waarin immers ook Australië en andere gebieden genoemd worden, een lof aan de Dominions en het is goed te herinneren aan een mening, welke vóór de oorlog in Nederland nogal verbreid was, nl. als zoude het Britse gemenebest als los zand aaneen hangen. De historie heeft hier een uiterst prettige correctie aangebracht en het zal goed zijn onze mening, voor zover nog niet gewijzigd, te herzien. Ook voor de toekomst van ons eigen Rijk moge dit een inspiratie zijn. Want wel kent onze grondwet geen dominions, wel is ons rijk geen imperium, doch een enkelvoudig koninkrijk verspreid over de verschillende werelddelen, doch in de practijk zal zeker een grotere autonomie voor de overzeese staatsdelen te wachten staan. Men vreze niet. Engeland heeft hierin als in zoveel, een voorbeeld gegeven.

Na Frankrijk, Canada, Australië, Nieuw Zeeland en Zuid Afrika, stelde de Premier Ruslands ongeëvenaarde bijdrage aan de oorlog in een juist daglicht. Wij zullen ons allen moeten inprenten, dat dit is ten bate van de Verenigde Landen.

Van een tweede front zeide de Premier voorlopig nog niets, althans niet in bewoordingen, die wij gehoopt hadden. Maar wat niet is, kan komen, en de besprekingen van Churchill en Roosevelt hebben reeds vaker verrassingen gebaard, voor ons van blijdschap, maar den nazies tot schrik en dood.

De dood van Tsaar Boris van Bulgarije — die inmiddels door zijn minderjarigen zoon Simeon II is opgevolgd als herinnering aan Simeon I (893 — 927) die een Groot-Bulgarije bestuurde van Zwarte Zee tot Beograd en de Aegeïsche Zee — bracht Churchill op de Balkan, waarvan slechts Hellas en Joegoslavië officieel met ons geallieerd zijn, Bulgarije zeker aan onze Russenminnende zijde staat. Roemenië vermoedelijk allang zijn bekomst heeft van Duitsland, en Albanië gewoon genegeerd wordt hoewel zijn koning, ook al wordt die dan niet door alle Albanezen geliefd, in Engeland zit. Dat Churchill de Balkan prijst is nogal duidelijk. Is de victorie niet van Hellas begonnen? Daar werd voor het eerst een As-leger verslagen, weliswaar onbetekenende Italianen, maar als feit zal het geboekstaafd worden, dat van Hellas de victorie begonnen is.

Het doet goed aan te zien, hoe Churchill toch ook de kleine natiën in zijn rede betrok, die immers elders gewaagde van „de drie grote tegenstanders van de Hitler-tyrannie". Drie??? Zijn wij niet vier-en-dertig??? Wat is de reden, dat er voorheen eens van vier grote mogendheden gesproken werd en dat dit thans al tot drie is ingekrompen. Doet de nazie-haat van een groot Rusland onder voor die van Guatemala? Zeker, Guatemala en andere kleine landen kunnen nimmer die effectieve bijdrage leveren, welke de Verenigde Staten leveren, maar moreel is hun belang van enorm gewicht. Immers, met al deze 34 landen staat de gehele wereld tegenover de 3-macht. Inderdaad, het wordt tijd, dat wij, Nederland, zelf een van de zogenaamde kleine mogendheden, nogmaals onze stem verheffen tegen de achterstelling van kleine natiën, zoals Minister Van Kleffens dit kort geleden ook al heeft moeten doen. Weliswaar doet de geschiedenis zien, dat de belangen van kleine natiën steeds in dier voege worden opgelost zodat zij baat opleveren voor de grote mogendheden, maar ten eerste behoeft hier van een conflict geen sprake te zijn, omdat men best een coördinatie kan vinden, waarbij dan aan de kleine mogendheid als zwakste het laatste woord worde gelaten, maar bovendien kan men met deze slechte traditie ook wel breken, tenminste wanneer het ons ernst is, dat deze oorlog, zoals Churchill en Roosevelt beiden herhaaldelijk gezegd hebben, niet gevochten wordt om gebiedsuitbreiding, maar om herstel van het recht. Ten aanzien van Hellas en Joegoslavië heeft Churchill dit nog in zijn rede te Québec herhaald.

Nederland behoorde tot de meest vooraanstaande natiën. Laat het hier een initiatief nemen. Laat het bij voorkomende gelegenheden niet de eerste maten van 2 of 3 volksliederen spelen van grote naties alleen, maar van alle 34, hoe lang het ook zij, want deze lengte moge tot de uiteinden der aarde gehoord worden als een symbool van onze morele macht, die op den duur van meer gewicht is dan die der wapenen. Immers het wapengeweld moet worden ondersteund door het moreel, geen tijd waarin wij dit beter weten dan die van thans. Laten wij ophouden met ogendienarij ten opzichte van grote natiën alleen, maar naar het woord onzer Koningin „onszelf zijn". Onze vaderlandsliefde gebiedt dit. Maar ons geweten bindt ons hierbij niet in een ander uiterste te vervallen en aan onze plicht van dankbaarheid ten opzichte van Engeland en Rusland en de Verenigde Staten en China die „vier grote", te kort te doen. Wij moeten onszelf zijn, fel en hard tegenover onze vijanden, maar wij moeten ook karakter tonen temidden van grotere en sterkere bondgenoten. Wij moeten geen ja-broers worden in het concert der volken.

In het dagelijks leven hebben wij sympathie, gebaseerd op respect, voo-

(Wordt vervolgd op pagina 2).

# Nederland.

### VAN MOOK OVER H.M. DE KONINGIN.

Minister Doctor Hubertus J. van Mook heeft een korte radio-rede tot de Verenigde Staten van Noord-Amerika gehouden ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin. Hij zeide onder andere:

„Koningin Wilhelmina, die 63 jaar oud is geworden, is vervuld van één brandend verlangen: de herrijzenis van vrij Nederland en de voortzetting van onze strijd totdat de laatste vijand is verslagen. Meer dan wie ook realiseert Zij zich, dat ons volk sterker en jonger is geworden onder de vreselijke slagen, die de oorlog het heeft toegebracht, omdat Zij naar de stemmen van Haar volk luistert met geheel Haar hart.

Op deze 31e Augustus zijn wij ons meer bewust dan ooit van onze nationale eenheid, van onze durende plicht in de strijd om de vrijheid. Wij mogen in stilte trots zijn op het feit, dat eens te meer het Huis van Oranje ons volle vertrouwen en onze algehele toegenegenheid bezit. Vandaag verwijlen onze gedachten in even grote bij Koningin Wilhelmina als bij onze lijdende en strijdende landgenoten, waarvan Hare Majesteit een der daperste is. Zij is een grote dochter van het Huis van Oranje, dat de eerste plaats inneemt in ons nationale gevoel, omdat het zich geïdentificeerd heeft met onze vrijheid. De nazies hebben getracht de Koningin gevangen te nemen, omdat zij wisten, dat zij ons zo het diepst zouden verwonden. Ons gehele volk, ook dat in Oost- en West-Indië is innig gelukkig te weten, dat de Koningin en Haar Regering haar vrijheid van handelen hebben behouden. Niettegenstaande de grote schok, die de Duitse inval te weeg bracht, had ons volk slechts korte tijd nodig om het vertrek van zijn Koningin te zien als een daad van dappere vastbeslotenheid, wat het ook inderdaad was."

### DE PRINSES IS TERUG.

Prinses Juliana en Haar Kinderen zijn van Haar vacantie naar Ottawa teruggekeerd. Mevrouw Röell en haar dochtertje Renée en Mejuffrouw Feith, verzorgster der Prinsesjes, hadden het Prinselijk gezin op vacantie vergezeld.

### ONDERSCHEIDINGEN UITGEREIKT.

Hare Majesteit de Koningin heeft Zaterdag onderscheidingen uitgereikt aan leden van de Nederlandse vloot en het luchtwapen, die zich gedurende de strijd in Nederlands-Indië hebben onderscheiden. De Koningin hield daarbij een korte rede, waarin Zij stilstond bij de historische daden verricht door de „Piet Hein", de „Van Nes" en de „Kortenaer", waarop de gedecoreerden hadden gediend, oorlogsbodems die op roemrijke wijze zijn ten onder gegaan.

Hare Majesteit sprak eveneens vol lof over alle Nederlandse marinemensen, die van het marine-lucht-wapen, de mannen op de duikboten en de bemanningen van de mijnenvegers. Er waren twee K.L.M.-vliegers onder degenen, die onderscheidingen kregen en Hare Majesteit bracht ook hulde aan de mannen van de K.L.M., die op zo indrukwekkend-moedige wijze hun vaderlandse plicht vervullen. Met name bracht Zij hulde aan de nagedachtenis van de onlangs neergeschoten K.L.M.-bemanning.

### DEZE WARE VLIEGENDE HOLLANDERS....

De „Evansville Courier" (Evansville, Indiana, V.S.) drukt een brief af van Kapitein A. M. Owen, van de militaire geneeskundige dienst van het Noordamerikaanse leger in Australië. Hij vraagt in die brief sigaretten te sturen naar de Nederlandse vliegers in Australië, „die zulke buitengewone vechters zijn."

Hij schrijft met zeer veel lof over deze „ware vliegende Hollanders, die vriendelijk en aardig zijn voor hen, die zij graag mogen; wat traag wanneer het erom gaat mensen te haten en aan te vallen, maar wanneer zij dat eenmaal doen, dan zijn zij in staat tot heldendaden, die iemand zijn haren te berge doen rijzen."

### WAT ONZE STUDENTEN DOORSTAAN.

Een Nederlands sluikblad vertelt van de toestanden, waaraan Nederlandse studenten, die gedwongen arbeid in Duitsland verrichten, bloot staan. Velen dezer studenten hebben, door een te zware en ongewone arbeid, verwondingen of ziekten opgelopen. Het voedsel is erbarmelijk slecht en medische verzorging is er vrijwel niet. Het slechtst er aan toe zijn zij, die arbeiden bij de Hermann Goering Werke. Zij moeten twaalf uur per dag aan de machines staan of zij hierin geoefend zijn of niet.

Een student in de classieke talen uit Utrecht staat aan een 25-tons pers, een student in de rechten uit Groningen moet drie machines tegelijk bedienen. Honderden studenten missen reeds vingers, door het voor hen zo geheel ongewone werk Velen die in chemische fabrieken werken en geen verstand van chemische stoffen en haar uitwerking hebben, ondervonden daarvan de gevolgen aan ogen en huid. Sommigen zijn blind geworden.

In de Knorr-remmen fabriek bestaat de dagelijkse voeding uit twee sneden brood, een zeer geringe warme maaltijd en een bord waterige soep. De ondervoeding neemt dan ook verontrustende vormen aan. De Nederlandse studenten, die bij Siemens-schuckert werken, hebben veel te lijden van dysenterie, angina, midden oor-ontsteking, longontsteking en pleuris. En er is maar één dokter op drieduizend mensen beschikbaar.

### DE NEDERLANDSE UITGEWEKENEN.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Gedurende een der laatste vergaderingen van de Biezondere Raad van Advies heeft de Minister van Binnenlandse Zaken mededelingen gedaan omtrent de vraagstukken der Nederlandse uitgewekenen. De Minister deelde mede, dat reeds veel was gedaan tot verlichting van het lot dezer uitgewekenen en dat de organisatie der hulpverlening de meest volledige aandacht der regering heeft.

### WAT DE COMMANDANT VERTELDE.

De commandant van het Nederlandse vliegtuig-escader, dat onlangs Duitse fabrieken bij Vlissingen aanviel, heeft voor Radio-Oranje tot Nederland geproken. Hij zeide, dat de N.S.B.-verraders nu propaganda trachten te maken door...... de Nederlandse vliegers...... voor verraders uit te maken.

„Maar", zo zeide de Commandant, „wij zijn er trots op, dat wij voor u kunnen vechten. Wij zitten den vijand na, ook wanneer hij in de buurt van onze eigen gezinnen en familie is. Zolang er een mof in Nederland is, zullen wij terugkomen om hem danig afbreuk te doen. Wij zullen komen boven de steden en dorpen, die ons het liefst op de wereld zijn, omdat wij er gelukkig hebben geleefd, er op school zijn gegaan en er, in feite, Nederlander zijn geworden.

Meer dan iemand anders hebben wij juist alle reden ervoor te zorgen, dat alleen maar oorlogsdoelen worden geraakt. Wij zullen dit doen om u allen dichter bij de bevrijding te brengen. Wij worden daartoe aangemoedigd door uw eigen houding van sterk en stijgend verzet."

### KORTE VREUGDE.

N.S.B.-er Mr. W. de Rijke, oud-kamerlid van de N.S.B., en sedert enige tijd ProcureurGeneraal bij het Gerechtshof te Arnhem, is door Dr. Arthur Seyss Inquart benoemd tot Commissaris van Overijsel.

### CH. J. I. M. WELTER.

De Heer Charles J. I. M. Welter, die lid was van een Geallieerde commissie in Brits-Indië, is — wegens opheffing dezer commissie — in Londen teruggekeerd.

### IN GEVANGENSCHAP GESTORVEN.

Uit Melbourne wordt gemeld, dat een aantal Geallieerde oorlogs-gevangenen in een Jaans gevangenkamp op Java is gestorven. Radio-Tokio deelde mede, dat een rouwdienst is gehouden op 30 Juli ter ere van overleden gevangenen van Noordamerikaanse, Britse, Australische en Nederlandse nationaliteit. Het aantal doden werd niet medegedeeld. Honderden gevangenen woonden de rouw-dienst bij.

### GENERAAL L. H. VAN OYEN GAAT ELDERS HEEN.

Generaal-Majoor L. H. van Oyen, commandant van de Nederlands-Indische luchtmacht heeft Dinsdag het commando van de vliegschool te Jackson overgedragen aan kolonel G. Giebel, na een parade en de beëdiging van twintig nieuwe officieren. De Generaal zeide, dat andere plichten hem elders heenriepen.

Nader verneemt de Gouvernementspersdienst:

Generaal-Majoor Van Oyen zal worden benoemd tot bevelhebber van het Nederlands Oostindische leger. Hij zal binnenkort naar Australië vertrekken teneinde zijn nieuwe taak te aanvaarden.

### NOG WAT OVER KONINGINNEDAG.

In Australië, zo wordt nog gemeld, hebben Nederlandse en Indonesische burgers en militairen overal in clubs en kampementen, gezamenlijk de verjaardag der Koningin gevierd. Duizenden telegrammen van alle zijden van de wereld, van officiële instanties zowel als van particulieren, van Nederlanders en vreemdelingen hebben de Koningin bereikt. De Gouverneurs van Suriname en Curaçao waren onder de eersten. Burgemeester Laguardia zond aan Hare Majesteit een telegram uit naam van de inwoners van New York. In dat telegram zegt de burgemeester o.a.:

„Het geluid van Geallieerde vliegtuigen over Nederland is de muziek die onze opmars naar de overwinning begeleidt. Iedere bom op Duitsland vandaag, is een klein verjaardagsgeschenk voor U, voorbode voor de grootste aller giften, de bevrijding van Nederland. Moge God U zegenen en U sparen voor de verjaardag, die U zult vieren in vrede temidden Uwer landgenoten in een bevrijd en gelukkig Nederland."

Belangrijke Noordamerikaanse politieke figuren huldigden onze Koningin. Senator Frederick van Nuys, lid van de Senaatscommissie voor Buitenlandse Zaken, zeide:

„Tezamen met andere Noordamerikanen huldig ik vandaag de wijze en moedige Koningin van Nederland, onze dappere bondgenote. Voor Mei 1940 was Wilhelmina een groot bevorderaarster van de vrede. Maar deze leidster van werken des vredes werd na de brutale inval der Duitsers een knappe en onbuigbare oorlogsleidster. De gehele beschaafde wereld deelt de liefde en de bewondering, die haar onderdanen Koningin Wilhelmina toedragen."

Afgevaardigde Charles Hoeven uit Iowa noemde de Koningin „het symbool van Nederlands vrijheid."

Uit New York wordt nog gemeld, dat zeer vele Nederlanders bijeen kwamen. Consul-Generaal T. Elink Schuurman hield een rede. De revue van Max Tak, getiteld „In naam van Oranje" had een daverend succes.

Uit Paramaribo wordt nog gemeld, dat de parade van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen, waaraan ook het kranige vrouwencorps deelnam, zeer veel indruk maakte. Ten openbaren gehore werd Gouverneur Professor Johannes C. Kielstra ditmaal toegesproken door den ondervoorzitter der Staten, Mr. Fikkert.

Na de parade heeft de Gouverneur namens Hare Majesteit de Koningin onderscheidingen uitgereikt aan tien officieren: een bronzen kruis en negen kruizen van verdienste.

Marktvrouwen in haar typische kleurige kleren brachten bloemen aan den Gouverneur. Padvinders legden een krans bij het standbeeld van de Koningin. Verder waren er sportwedstrijden en allerlei andere feestelijkheden. Er waren speciale kerkdiensten en de Avros hield een uitzending, o.a. met opnemingen van de doopplechtigheid van Prinses Margriet Francisca en een rede van den Heer Johan van de Walle.

### OP TABERFANE.

Geallieerde vliegtuigen hebben gisternacht de Japanse marine-vliegtuigbasis te Taberfane (Aroe-Eilanden) gebombardeerd. Een Japans vliegtuig werd neergeschoten, twee beschadigd. Een Geallieerd vliegtuig keerde niet terug.

### GUELPH WORDT OPGEHEVEN.

Binnenkort zullen de Juiana kazernes te Guelph in Canada, waar Nederlandse troepen worden geoefend, worden opgeheven. Alle Nederlandse dienstplichtigen zullen in het vervolg in Engeland worden geoefend.

### POSTHUME EERBEWIJS.

Het Nederlandse vliegerkruis is Posthume verleend aan twee leden van de bemanning van het K.L.M.-vliegtuig, dat op 1 Juni, op weg van Lissabon naar Londen, werd neergeschoten: den vlieger D. de Koning en den radiotelegrafist C. van Brugge.

### NEDERLAND—FRANKRIJK.

Onder de vele telegrammen, die Hare Majesteit de Koningin op Haar verjaardag heeft ontvangen, was er een van de Generaals Giraud en De Gaulle uit naam van het Franse Comité voor Nationale Bevrijding.

(Vervolg van pagina 1).

mensen die weten wat ze willen. Laten wij zelf deze sympathie, gebaseerd op respect, afdwingen van onze vrienden. De grote natiën, waarmede wij geallieerd zijn, zullen er ons te liever om hebben. Dan zal het ook niet meer kunnen gebeuren, dat Churchill „uitziet naar de dag waarop de Britse en Noordamerikaanse legers van bevrijding het Kanaal in volle kracht zullen oversteken", maar dan zal het telegram herhaald worden, dat bij de invasie van Sicilië over de wereld ging, dat bij de eerste slag ook het Koninkrijk der Nederlanden vooraan stond.


Pas ontvangen:
NIEUWE
„Portable"
Schrijfmachines.
VOOR INLICHTINGEN:
fa. E. & G. Martijn
HANDELSKADE
TEL. 2442.

Colmado Pichardo
BITTERSTRAAT 1.
2279 Telefoon 1944
Biedt aan zijn geachte clientèle en het publiek in het algemeen,
Prima Kwaliteit BOTER
VAN DE BEKENDE MERKEN
„HALLEY" „DAIRYCO" „TULIPAN"
TEGEN DE PRIJS VAN:
12 blikken van 5 pond [kist] voor fls. 45.-
MAAKT VAN DEZE GELEGENHEID GEBRUIK EN BESTELT NOG HEDEN, WANT DEZE PRIJZEN GELDEN SLECHTS VOOR EEN MAAND
NOTA: Zoowel kwaliteit als verscheid worden gegarandeerd.

VOOR UW PLEZIER!
CINELANDIA
DRAAIT HEDENAVOND om 8 uur, VRIJDAG en ZATERDAG
om 8 uur, ZONDAG om 8.30 uur:
De groote MILITAIRE, MUZIKALE SHOW van R.K.O. RADIO Pictures:
„SEVEN DAYS LEAVE"
7 VERLOF DAGEN
met
Victor Mature Lucille Ball
Entree: fl. 1.25 fl. 0.75
Geen kinderen.
en een vloed van populaire artisten van toneel en radio, waaronder, GINNY SIMMS, LYNN, ROYCE & VANYA ARNOLD STANG, TWEE GROOTE DANSORKESTEN (FREDDY MARTIN & LES BROWN) en de pittige Portorikijnsche zangeres en danseres, die in de Spaansche film „La Liga de las Canciones" zoo'n enorm succes oogstte:
MAPY CORTES
Een keur-collectie medewerkers, die het succes verzekert van
DEZE ZEVEN VROOLIJKE VRIJE DAGEN!

PHILIPS
RADIOS
en
PICKUPS
bij
Palais Royal
Tel. 1537.

ROXY
HEDEN, DONDERDAG, 2 SEPTEMBER
OM 7 P.M.
De succesvolle film, die de even succesvolle terugkeer tot het witte doek beteekent van den grooten artist: EDMUND LOWE
„Klondike Fury"
met
LUCILLE FAIRBANKS & RALPH MORGAN.
Een ontroerende geschiedenis, gebaseerd op het leven van een jongen dokter. Een film, die U niet gauw vergeet!
OM 9 P.M.
Wederopvoering van de groote 20th-Century-Fox film:
„Four Men and a Prayer"
met de volgende uitstekende bezetting:
RICHARD GREENE, GEORGE SANDERS, DAVID NIVEN, LORETTA YOUNG, C. AUBREY SMITH.
VIER MANNEN, zóó verschillend van mekaar, als broeders maar eenigszins kunnen zijn, maar eendrachtig in een gevaarlijke, gezamenlijke strijd.
Entree: fl. 1.00 — fl. 0.50 — fl. 0.25. Geen kinderen.

VERLOOFD
Edith A. Havertong
en
P. H. Mangroelall
San Nicolaas, Aruba.
4 September 1943.

VERLOOFD
Mej. Thelma Palm
EN
Willem G. de Haseth
1 SEPT. 1943.

GRACE LINE
doet heden haar oorlogsplicht . . . ,
met vertrouwen in een betere toekomst.
Wendt U voor inlichtingen tot
S. E. L. MADURO & SONS, N. V.
Agenten.
2343

FOR RESERVATIONS AND TICKETS PER
K. N. S. M.
Royal Netherlands Steamship Company
Compania Real Holandesa de Vapores
and
K. L. M.
Royal Dutch Airlines
Compania Real Holandesa de Aviones
Please apply to:
At Curaçao : K.N.S.M.'s Office. Punda
Telephone No 1240 (4 lines)
After Office hours: No 2441 (Tropenweelde)
No 1605 (Chief Freight Dept.)
At Aruba : K.N.S.M.'s Office
Nassaustraat No. 336
Telephone No. 175
No. 33
2342

BURGERWACHT CURACAO
Hierbij wordt bekend gemaakt dat het BUREAU BURGERWACHT is verplaatst van de Oude Wilhelminaschool naar Pietermaai No. 8 (Naast R K. Militair Tehuis).
De Hoofdwacht is verplaatst onder BUREAU CRISIS ZAKEN Pietermaai No. 4.
Telefoon Bureau Burgerwacht 1818
Telefoon Hoofdwacht Burgerwacht 1515.
De Commandant B. W. Curaçao
M. A. J. VONCKEN.
2—1

# Curaçao.

## DE SALARISHERZIENING.

De Gouverneur is zo welwillend geweest een persconferentie te beleggen teneinde vraagstukken en moeilijkheden, vermeende onbillijkheden e.d., die verband houden de salarisherziening te bespreken. Teneinde zoveel mogelijk zijn lezers terwille te zijn opent „Dagblad Amigoe di Curaçao" de gelegenheid vragen hieromtrent in te zenden. De vragen of opmerkingen kunnen tot morgenochtend 12 uur uitsluitend schriftelijk worden ingezonden. Brieven moeten naam en adres van den inzender dragen (beide worden geheim gehouden).

Men dient brieven te adresseren aan de Redactie, Consciëntiesteeg 27. (Niet per telefoon).

## MILITAIRE BEVORDERINGEN.

Kapitein-Luitenant ter Zee J. A. Gauw is bevorderd tot Kapitein ter Zee. Luitenant ter Zee 2e klasse Jr. Kennema is bevorderd tot Luitenant ter Zee 1e klasse. Beide met ingang van 16 Augustus.

## VERTROKKEN.

Luitenant ter Zee 1e klasse E. Dankmeyer is Woensdag uit Curaçao vertrokken in verband met zijn plaatsing op een van H.M.'s oorlogsschepen.

## BURGERWACHT CURAÇAO.

Gedurende de maand September zal het ziekenrapport van de Burgerwacht in plaats van door dokter A. van der Sar door dokter W. de Regt worden gehouden en wel op werkdagen (behalve 's Zaterdags) van 14 tot 14.30 uur in de gouvernementskliniek in de Werfstraat 4 (Scharloo) telefoon No. 2397.

## HET M.T.S.-EXAMEN TE EMMASTAD.

Maandagmiddag had, zoals reeds gisteren in het kort gemeld, de uitslagplaats van het examen der Middelbare Technische School (M.T.S.) te Emmastad.

Twee leerlingen werden geëxamineerd en beiden slaagden. Het waren de Heren **Johannes Hendrik Nicolaas de Graaff** en **Jan Grasman**. Behalve deze Heren met hun ouders waren aanwezig de Heer Leendert W. Korthals van de C.P.I.M. en Dr. Wybojan Goslinga, Directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling.

Voorts waren aanwezig de Gecommitteerden Ir. Chr. J. van Herwerden, Ir. A. van der Most van Spijk, J. W. Budde, Ir. H. Streefkerk, Dr. Ir. A. L. E. W. van der Veen, Ir. H. Vermeulen en H. Schuurman, alsmede de Leraren van de M.T.S., de Heren Ir. E. F. Boon, M. Benschop, H. W. Hartog, H. H. van der Horst, Ir. H. van der Hoeven, P. Houting, W. Inden, R. F. Kutsch Loyenga, P. A. Kruijer, A. A. Lemme, H. D. Segaar en Ir. W. J. Stok.

**Zoals men weet is het leerplan van de M.T.S. te Emmastad, zowel als de examen-eisen en op gaven op gelijke hoogte als die van een Nederlandse M.T.S.** Het examen werd afgenomen van 14 Augustus tot en met 30 Augustus 1943 onder voortdurend toezicht der gecommitteerden.

Daar beide examinandi slaagden en wel ieder met een zéér mooie cijferlijst, was het Dr. Goslinga, die in een geestige rede de beide geslaagden en hun ouders gelukwenste. Dr. Goslinga wees op de sociale taak van dit onderwijs en gewaagde van de jongens in Nederland, die veelal in werkkampen worden opgesloten. Wel heel dankbaar, aldus de Directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, zult gij zijn dat het u hier mogelijk gemaakt is de M.T.S. te doorlopen. De Heer Goslinga kon niet anders dan wensen, dat de M.T.S. te Emmastad zou voort blijven bestaan.

Ook de Heer Korthals sprak een woord van gelukwens tot de geslaagden en hun ouders. De Heer Korthals zette hierbij het ontstaan van de M.T.S. te Emmastad uiteen en merkte op, dat in September 1940 de vader van de Graaff of zijn zoon op de tekenkamer van de C.P.I.M. practisch mocht werken. Dit werd toegestaan onder toezicht van den Heer Kruijer. Daarna begon Dr. W. H. Zaayer enige uren per week les te geven aan J. H. N. de Graaff. Deze De Graaff had in 1940 zijn einddiploma M.U.L.O. B gehaald en zou zeker naar Nederland gegaan zijn om een M.T.S. te bezoeken, ware het niet, dat de bezetting van ons Vaderland door de Duitsers dit onmogelijk maakte.

Daar de Heer P. A. Kruijer op verzoek, de technische vakken voor zijn rekening nam, was aldus een begin van een M.T.S.-opleiding gemaakt, terwijl in Februari 1941 de Heer Boon de overige vakken overnam, daar de Heer Zaayer met verlof naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika vertrok. Sindsdien sloten steeds meer C.P.I.M.-employee's zich bij het lerarencorps aan, waardoor een betere werkverdeling verkregen werd. Practische oefeningen werden met toestemming van de Directie der C.P.I.M. verkregen in de Vakschool der C.P.I.M. en op haar tekenkamer.

In September 1941 respectievelijk Februari 1942, meldden zich nog twee leerlingen aan, terwijl in September 1942 de leerling J. Grasman, die het eerste en tweede leerjaar aan de M.T.S. te Amsterdam met goed gevolg had doorlopen, verzocht hier zijn derde en laatste studiejaar te mogen volbrengen.

Tot nu toe werd van de veronderstelling uitgegaan, dat het eindexamen in Nederland zou worden afgenomen. Door de langere duur van de oorlog werd het evenwel steeds meer duidelijk, dat hierop niet te rekenen viel.

Daarom werd, aldus de Heer Korthals in zijn interessant overzicht, overleg met den Heer Dr. W. J. Goslinga, Inspecteur van het Onderwijs, die zich telegrafisch met de regering te Londen in verbinding stelde. Waarna hij mededeelde, dat M.T.S.-examens in Nederland schoolexamens zijn en dat daarom op Curaçao geen landsexamen kon worden afgenomen. Het werd daarom wenselijk de opleiding van de vier leerlingen in de vorm van een school te geven.

De volle medewerking daartoe werd van de Directie der C.P.I.M. verkregen en in September 1942 begon de M.T.S. Emmastad in de localen van de bestaande Zeevaart- en Technische school met drie klassen 2 leerlingen in het 3e leerjaar, 1 in het 2e en 1 in het 1e leerjaar.

In Juni 1943 werd door de Directie der C.P.I.M. aan Zijne Excellentie den Gouverneur gevraagd het eindexamen onder Zijn toezicht te willen stellen, waarin de Gouverneur toestemde bij Gouvernementsbeschikking nr. 5022.

Tenslotte zeide de Heer Korthals te hopen, dat dit het laatste examen zij. „Het volgende examen zal, naar ik hoop, weer in het bevrijde moederland plaats vinden.

Hierna spraken nog de Heren Van der Horst, directeur van de M.T.S., en de Heer Kruijer, gevolgd door een dankwoord van de Heren Grasman en De Graaf, de ouders der geslaagden.

Dit eerste M.T.S.-examen is goed geweest; deze M.T.S. is een belangrijk punt in de vestiging van het middelbare onderwijs in ons staatsdeel. Op het ogenblik telt de M.T.S. nog twee leerlingen, die nog niet aan het eindexamen toe zijn.

Schrijfmachines
TE KOOP
BIJ:
Palais Royal
Heerenstraat 23
Tel. 1537.

Hiermede vervullen wij de droeve plicht kennis te geven van het overlijden van den Heer
O. W. D. C. VON HERTZBERG
oud-hoofdmachinist K.N.S.M.
Hoofdagentschap K.N.S. Mij.
Begrafenis 3 Sept. 1943. 8 u. v.m.
van 't St. Elizabeth Gasthuis naar Protestantsch Kerkhof, Roodeweg.

In Voorraad
Schrijfmachines
P. E. PORTILLO A.
Breedestraat (PUNDA)
Telefoon 2159
2335

## C.S.M.-CONFLICT.

Hedenmorgen speelde zich de laatste phase van het C.S.M.-conflict af toen voor de Biezondere Rechtbank de Procureur Generaal in de zaak tegen 59 officieren van de C.S.M. in alle gevallen vernietiging der beslissingen van den A.M.C. vroeg. De uitspraak is bepaald op 17 September aanstaande.

## THE QUEEN'S BIRTHDAY.

Het volgende schrijft het Noordamerikaanse legerblaadje „Force over de viering van de Koninginnedag:

It never rains in Curaçao but now for the second time that we have taken part in the celeration, it rained as it has seldom done since we have been here. Despite the drenchings, the color of the occasion was not dampened. Hundreds of school children bearing flags and dressed in white paraded to the Courtyard in Fort Amsterdam and crowded up before the Governor's Palace to sing their patriotic songs to his Excellency.

Down along the Rifwater by the Stadium, throngs of people lined the road to watch the parade of American and Netherlands troops. American planes zoomed overhead against a background of the beautiful Caribbean. The troops passed in review before Governor Kasteel, Admiral Chandler, Admiral Van Asbeck, Lt. Colonel Dayton, Colonel Osuna, other military leaders and thousands of the local populace. And it rained all the time.

After the parade, the throngs converged upon the bridge which was open resulting in a traffic jam that had all the thrills of a New York rush hour. Willemstad was gaily dressed with a multitude of flags. Bands played through the street all morning and detachments of native troops marched in every direction toward their respective quarters midst cheering crowds.

Curaçao was in a festive mood as from her churches t ohet Clubs, the Birthday of her Queen Wilhelmina was celebrated to the toast of long life and the hope that next year the song of Holland would be sung through streets of Amsterdam, Rotterdam and every village of the land.

# WERELDNIEUWS

## IN DE STILLE ZUIDZEE.

William F. Boni seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan:

De arm van de Geallieerde nijptang, welke langs de kust ligt, schoof dichter naar Salamaua toe uit het Zuid-Oosten, terwijl de Japanse defensies voor deze luchtbasis op Nieuw Guinea stukbrokkelden.

Een zegsman voor MacArthur kenmerkte de verzwakkende weerstand van den vijand als een „achterhoedestrijd" waardoor te kennen wordt gegeven, dat de Japanners wijken. Aan de kust ten Zuiden van het vliegveld en de monding van de Francisco-rivier hadden de Japanners het enige tijd uitgehouden. De laatste berichten tonen aan, dat de Noordamerikanen de vijandelijke kazematten en vossenscholen omzeild hebben en een hoofdcolonne hebben gezonden langs de bergketen, terwijl een andere strijdmacht de vrijwel omsingelde Japanners op dit punt zal moeten uitroeien.

In de Salomons Archipel is er enige reden om te geloven, dat de Japanners het eiland Santa Isabel, met zijn basis voor watervliegtuigen te Rekata-baai, ontruimd hebben. Bestuurders van Liberator-bommenwerpers, die Maandag van en aanval op deze basis terugkeerden, meldden voor de eerste maal, dat geen verzet van het afweervuur werd ondervonden.

Het eiland Santa Isabel was geflankeerd door de Noordamerikaanse bezetting van Nieuw Georgië en Vella Lavella. Doch er is geen aanwijzing, dat de Japanners van plan zijn Kolombangara prijs te geven, dat thans ingesloten is tussen twee bezettingsstrijdmachten. Het communiqué meldde, dat Noordamerikaanse PT-boten en vliegtuigen enkele schuiten en kleine bevoorradingsboten tussen Vella Lavella en Kolombangara vernielden. Van Nieuw Georgië af beschoten Noordamerikaanse kanonnen Dinsdag voor het eerst het Zuidlijk deel van Kolombangara.

Vlooteenheden en luchtstrijdkrachten hadden ook goed jagen in de toevoerkanalen nabij Salamaua (Nieuw Gunea). Motortorpedoboten boorden onlangs 12 voorraadschuiten in de grond en 10 andere werden vernield door laag vliegende Mitchells langs de Zuidkust van Nieuw Britannië. Ten Noorden van Nieuw Britannië zijn nieuwe aanvallen gedaan op een Japanse torpedojager en nabij Nieuw Ierland werd een koopvaarder van 8000 ton aangevallen. In deze zelfde sector bombardeerden andere vliegtuigen kort geleden een kruiser, een torpedojager en verschillende middelgrote vrachtschepen. (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 2.9).

CHAS. I. GONSALVES
Verzekeraar,
Wilhelminaplein 7, Willemstad
zal gaarne Uw levenrverzekeringsprobleem analyseeren en U deskundig adviseeren omtrent de beste wijze, waarop Gij Uw leven kunt verzekeren, een en ander zonder oksten of eenige verplichting Uwerzijds Afspraken kunnen worden gemaakt per Tel. 2429, of mondeling op het kantoor. 214

## CHURCHILL IN WASHINGTON.

Premier Winston Churchill arriveerde Woensdagavond op het Witte Huis om er enkele dagen met President Roosevelt door te brengen.

Terwijl de Britse leider en Roosevelt enkele phasen der besprekingen, welke te Québec begonnen, voortzetten, zeiden gezagdragers van het Witte Huis, dat de aankomst van den Premier geen begin is van nieuwe besprekingen, doch het besluit van die in de Canada begonnen. Churchills bezoek — aldus de zegslieden — zal waarschijnlijk niet geheel van zakelijke aard zijn, aangezien de President hoopt het gedeeltelijk een sociaal karakter te geven.

Mevrouw Churchill vergezelde haar echtgenoot naar Washington en Dochter Mary zou later op de avond uit het Zuiden arriveren waar zij oorlogsinstellingen inspecteerde. Premier en Mevrouw Churchill kwamen per speciale trein uit Québec. De President verwelkomde hen aan het station. Wat beschreven werd als een klein informeel familie-diner stond voor Woensdagavond in het Witte Huis op het program. Aangezien Mevrouw Roosevelt uitlandig is (zij is in Nieuw Zeeland) zal de schoondochter van den President, Mevrouw Elliot Roosevelt, waarschijnlijk als gastvrouw optreden. (Washington, (AP) 1.9).

## 140 VIJANDELIJKE SCHEPEN VERNIELD.

De radio der Verenigde Landen te Algiers zeide, dat 140 vijandelijke chepen in verrichtingen gedurende één maand vernield werden in de Aegeische en Ionische Zeeën. (Londen, (AP) 1.9).

## ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Wellingtons** bombardeerden de rangeerterreinen te Aversa in de afgelopen nacht en wierpen o.a. bommen van twee ton. De Noordamerikaanse zware bommenwerpers bleven echter op hun bases met het oog op het slechte weer. Dit geschiedde voor de eerste maal in bijna twee maanden tijds. Noordamerikaanse Warhawks vielen de zinkfabriek te Iglesias op Sardinië aan en lichte bommenwerpers bestookten de verbindingswegen op de teen van Italië.

— **Edward Kennedy** seint uit Noord-Afrika, dat het lucht-offensief op Italië gedurende de laatste 36 uur op de teen van Italië is geconcentreerd en hoofdzakelijk gevoerd wordt door gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers.

— **Commentators** van de as zeiden in een reeks nerveuze radio-uitzendingen, dat de Geallieerde grote invasievloten ophopen in de Middellandse Zee en bij Groot Britannië voor een aanval uit twee richtingen op het Europese vasteland, welke elk ogenblik kan beginnen. Radio-Parijs wijdde biezondere aandacht aan berichten uit La Linea, volgens welke zich thans te Gibraltar bevinden: 2 slagschepen, 4 vliegdekschepen, 20 kruisers, 48 torpedojagers en 45 koopvardijschepen.

**Het communiqué van Cairo** meldt luchtaanvallen op de vliegvelden te Grottaglia nabij Taranto.

— **Het Japanse Hoofdkwartier** deelt mede, dat 160 bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen deelnamen aan de Noordamerikaanse aanval op het eiland Marcus, op minder dan 2000 kilometer van Tokio. Volgens het communiqué werd „enige schade aangericht aan Japanse vliegtuigen op de grond". Ook aan de installaties werd schade aangericht. 12 Noordamerikaanse vliegtuigen zouden volgens het Japanse communiqué zijn neergeschoten.

— **Deense vluchtelingen**, die in Zweden aankomen, zeiden, dat de Deense Premier Eric Scavenius een Duits voorstel weigerde om een nieuwe Regering te vormen.

De toestand in Denemarken zou ietwat gekalmeerd zijn, hoewel de sabotage op minder grote schaal voortduurt.

# BEKENDMAKING.

Wijziging en aanvulling der lijst van maximumprijzen, volgens Beschikking No. 4004 ddo. 30 Augustus 1943, geldig met ingang van heden:

**Voor den Kleinhandel:**

| | | |
|---|---|---|
| Aardappelen | per ½ kg. | f. 0.40 |
| Bier, merk Presidente | per flesch bij verkoop door vergunninghouders | „ 0.90 |
| | per flesch bij andere verkoop dan hiervoor genoemd | „ 0.80 |
| Lucifers, merk Independence | per pak van 10 doosjes | „ 0.25 |
| | per doosje | „ 0.02½ |
| Melk in blik, merk Peerless | per blik van 14½ Am. ons | „ 0.30 |
| | per blik van 6 Am. ons | „ 0.15 |

**Voor den groothandel:**

| | | |
|---|---|---|
| Bier, merk Presidente | per carton van 24 flesschen | „ 16.— |
| Melk in blik, merk Peerless | per kist van 48 blik van 4½ Am. ons | „ 11.90 |
| | per kist van 96 blik van 6 Am. ons | „ 11.90 |

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken.

STEEDS IN VOORRAAD
IN ALLE APOTHEKEN!
Siroop FAMEL
OPTREX Oogwaswater
OPTYRE Oogdruppels

F. R. van de Stadt
CHIRURG
afwezig van 4 tot 20 September

TER OVERNAME:
Zit, eet- en slaapkamer meubilair, w.o. Bedden, ijskast, electrische pomp, waschtafels, kinderspeelgoed, boeken enz.
Te bezichtigen Vrijdagmiddag 3 September van 4—6 uur
Huize "Joonchi"
Dr. W. M. BONNE

Het kantoor van den
Gouvernements Persdienst
is VERPLAATST naar
PIETERMAAI 8 (naast R. K. Militair Tehuis.)
Telefoon blijft 1724

UITVERKOOP
van een kleine kwantiteit KATOENGOED
20%, 25%, & 33⅓% korting alsook een party
"SHAFFER" DAMESRIEMEN met 40% korting
DIT ALLES BIJ
"EL GLOBO"
[OPGERICHT 1896]

Gevraagd voor onmiddellijke indiensttreding
Jongste bediende
AANMELDEN:
N. V. Combinatie Pletterij-Nederhorst
Hoogstraat 51

6000 Patronen
merk „simplicity" pas ontpakt!
Haast U en kiest Uw favorite avond-, middag- of Sportjurk. Ook tientallen kindermodellen.
EL GLOBO
(OPGERICHT 1896).

## De Middeleeuwen.

Het is zeker een verheugend verschijnsel, dat in het huidige tijdsgewricht — zoals steeds in oorlogsdagen — de belangstelling voor de geschiedenis groeit. Deze doet dan zien, dat er toch werkelijk niets nieuws onder de zon is, dat een oorlog als de huidige zijn gelijke en heviger voorgangers heeft gehad — en zal hebben — en dat al wat geweest is, weerom komt. De Middeleeuwen trekken de aandacht en het is zeker een goede noot voor de Verenigde Staten, dat de historische belangstelling daar zo groot is. Wij hebben thans twee nieuwe boeken op het oog, die kort geleden beide in de Verenigde Staten zijn verschenen: **La Grande Clarté du Moyen-Age**, door **Gustave Cohen** (Editions de la Maison Française, New York 225 blz). en **Medieval Europe, door Prof. Dr. Jeremiah O' Sullivan en John F. Burns** (uitgegeven door F. S. Crofts, New York, $ 4.—. 770 blz).

Beide boeken kunnen wij van harte aanbevelen, al zal het eerste meer voor hem zijn, die van de Middeleeuwse geschiedenis — die zeker het tegendeel van Donker of Zwart was — reeds op de hoogte is. Beide boeken stellen zich ten doel te doen zien, wat de huidige beschaving den Middeleeuwen dankt. Het eerste boek doet dit aan de hand van enkele zeer gefundeerde essays; het tweede geeft feitenhoofdstukken, afgewisseld met hoofdstukken die levende indrukken vestigen omtrent het leven en denken in die tijden, waarin de grondslag voor ons leven en denken werd gelegd. Vooral in de hogere beschavingsuitingen, de kerk, de rechtbank, de godgeleerdheid, de wijsbegeerte, de medicijnen, recht en geschiedenis, kortom alle uitingen het huidige denken, liggen met haar wortels verankerd in de Middeleeuwen. Terecht hebben sommigen zich afgevraagd, of men feitelijk wel van een nieuwe en nieuwste geschiedenis kon spreken, omdat vooral in de Latijnse landen de Middeleeuwen een doorlopende voortzetting vinden en aangezien juist daar de hoofdtrek van de Middeleeuwen, het alles beheersende geloof, nog het sterkst voortleeft.

Het boek van Gustave Cohen (hoogleraar aan de Sorbonne thans in New York; vriend van de Maritains) is beperkter in doel, daar het zich voorstelt vooral te doen zien hoe Frankrijk de moeder der middeleeuwse beschaving was en die taak ook thans nog zal voortzetten. **Medieval Europe** is veel ruimer, ook veel breder opgezet, en geeft daardoor verbazend gedocumenteerde, zij het droog geschreven, stukken over de Duits-Italiaanse verhoudingen in de Middeleeuwen. Dat beide boeken de Kerk in het midden plaatsen en de hervorming als een ooraak zien, waaruit uiteindelijk het liberalisme en communisme zich ontwikkelen konden, ligt van deze schrijvers voor de hand. Dat **Medieval Europe** een overwegende plaats en ettelijke hoofdstukken aan het monasticisme wijdt, ligt evenens voor de hand voor ieder die geschiedenis kent en die objectief genoeg is om niet alles terzijde te leggen, waar 'r.k.' voor staat. De kloosters, met name van de Dominicanen en Franciscanen, hebben de Middeleeuwen gevormd. Wie deze Orden niet kent, behoeft zich niet voor geschiedkenner uit te geven. Zonder deze Orden — en wat haar **bezielde** — is de loop der Middeleeuwen en al wat hierna volgde tot de huidige dag, onbegrijpelijk.

Bekend is het pessimistische „Herfsttij" van den aestheticus Huizinga, hetwelk een pendant vindt in het oudere **„The Law of Civilization and Decay"** van **Brooks Adams** uit 1895, dat niettemin merkwaardig genoeg juist dezer dagen een herdruk beleefde (bij Alfred A. Knopf, New York, $ 3.50, 349 blz.) als getuigenis van de pessimistische inslag des mensen: geschiedbeschouwingen welke somber zijn lopen altijd vlotter dan licht gevende, zeggen de uitgevers voor wie het commerciële belang boven het ideële gaat en dat zijn zij helaas bijna allen. Niet dat deze beide werken niet hun goede zijden hebben, al is ook het werk van Adams — met zijn meesterlijke beheersing van de geschiedenis sedert de tijd der Romeinen tot 1895 toe — doortrokken van de geest van Locke, Hume Spencer en aanverwante philosophen. Voor wie het werk niet kent zij slechts gereleveerd, dat Adams tracht aan de hand van de geschiedenis der Romeinen, Middeleeuwen en Reformatie een „civilisatie-wet" op te stellen, waarin verwerkt is hoe de toenemende commerciële en economische invloeden steeds gepaard gaan met een nedergang der beschaving zelf. Op zichzelf zit hierin veel waars; wij kunnen het rondom ons elke dag waarnemen. Maar om hiervan een wet te maken is wel te boud, want om slechts een uitzondering te noemen: de Kruistochten brachten met de opening van handelswegen en de stichting van nijverheidscentra tevens de Oosteuropese beschaving herwaarts welke de Renaissance in het leven riep, die toch niet louter economie was. Brooks Adams concludeert evenwel, dat de ondergang van de Romeinse en andere beschavingstijdperken minder sombere uitzichten bood dan de onze (bij haar nedergang in 1895, toen het boek geschreven werd), omdat bij vroegere beschavingen vers, barbaars bloed aanwezig was om een nieuwe cultuur in aanzijn te roepen (Germaans o.a.), terwijl onze beschaving afzakt over de gehele linie en geen vers bloed meer aanwezig was: „save that we lack the stream of barbarian blood which made the Middle Age", zo besluit hij zijn „wet", die hoe aardig ook gevonden en bij alle meesterlijke overzicht der historie toch doet vragen of de regelmatige wisseling van cycli tussen beschaving en barbarij, zoals Brooks Adams die ziet, wel beantwoordt aan de feiten? Het is goed dat zulk een boek eraan herinnert, dat de „vooruitgang der beschaving" niet een immer voortgaande lijn is, zoals de techniek van heden dat wil. De beschaving is nu eenmaal geen productieproces, dat door experimenten volmaakt kan worden. Tegenover deze trieste beelden zet Gustave Cohen zijn „Clarté", omdat de gehele Middeleeuwen, wel verre van een tijd van duisternis te zijn, de wieg onzer beschaving, onzer cultuur en ridderlijkheid is: la naissance de l'amour courtois et du culte de la femme, il fallait qu'à l'âme celtique pénetrée par l'âme gréco-romaine s'allát encore l'âm, chrétienne, venue d'un plus lointain orient, où la spiritualité autoritaire du Judaisme, et son monothéisme absolu se trempaient de la suavité de Jésus, fils de la Vierge. Ce n'est que là que pouvait naître, se développer et s'épanouir le culte de Notre-Dame, où la religion et le dogme s'attendrissent de féminité et où l'amour humain se sublimise dans l'amour divin avec lequel il arrive à se confondre."

—


**Curaçao Trading Co. S. A.**

CURACAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ N. V.)

**maakt bekend**

dat zij wederom een groote partij

**SUERDIECK**

**SIGAREN**

heeft ontvangen, en verzoekt geinteresseerden zoo spoedig mogelijk hunne bestellingen te willen plaatsen, teneinde tot een zoo rechtvaardig mogelijke verdeeling te kunnen overgaan.

Speciaal voor hare geachte cliëntele te **Aruba** en **Bonaire**:

Wederom ontvangen een partij gegalv. golf dakplaten 30" breed. 8 v.t lang No. 26.

2333



**Schrijfmachines „Remington"**

**FIETSEN**

**voor Heeren en Dames**

**Verkrijgbaar bij**

**WIMCO**

**Madurostraat 11/13.**

**Tel. 2198.**

2333


## Jaarlijks Verslag van het Algemeen Nederlands Verbond.

Wij ontlenen het volgende uit het jaarlijks verslag van de verrichtingen van het Algemeen Nederlands Verbond (Afdeling Aruba) gedurende het jaar 1942:

### Bestuur.

In de samenstelling van het bestuur kwam gedurende het verslagjaar geen verandering: Dr. W. L. Harmsen, voorzitter; John G. Eman, onder-voorzitter; H. A. Hessling, 1e secretaris; Hubert Oduber, 2e secretaris; N. F. Ronday, 1e penningmeester; Godfried Croes, 2e penningmeester; Th. M. M. Bartel, L. A. C. Laclé en Th. Hese, commissarissen.

### Bestuursveranderingen.

Deze hadden plaats op 17 Maart, 3 Juli, 19 Augustus, 16 September en 20 October.

### Ledenvergadering.

Deze werd gehouden op 28 September. De aftredende bestuursleden John G. Eman, N. F. Ronday en Th. Hese werden zonder hoofdelijke stemming herkozen.

### Instelling Advies-Commissie A.N.V.-gebouw.

Deze commissie, bestaande uit de Heren J. Pauw, Mr. F. Frerker, N. Schuit, M. J. Fokkers, P. Wurtz en den bestuursafgevaardigde H. A. Hessling, tot taak hebbende „het bestuderen van het plan inzake de oprichting van een A.N.V.-gebouw op Aruba, op basis van een bedrag van ƒ 42.000,— zijnde de spaargelden over de jaren 1932/1941", werd ingesteld op verzoek van de leden op de algemene ledenvergadering van 3 November 1941.

De commissie heeft op 2 Juli 1942 aan het bestuur schriftelijk verslag uitgebracht en kwam tot de volgende slotsom:

1e. dat met de bestaande middelen het beoogde doel niet kan worden bereikt;

2e. dat het optrekken van een bescheiden verenigingslocaal, annex bookerij, niet zal beantwoorden aan het hoofddoel, d.i. een verenigingscentrum op Aruba ter bevordering van de Nederlandse cultuur;

3e. dat de slot-conclusie van de commissie in negatieve zin moet luiden.

### Verbondsgebouw.

In aansluiting op ons verzoekschrift van 29 Juni 1941, heeft het dagelijks bestuur een onderhoud mogen hebben met den Landvoogd op 2 Februari 1942, terzake het gevraagde voorschot van ƒ 45.000,—, welk onderhoud is bevestigd bij verzoekschrift van 1 Maart 1942 aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao.

Op 6 Juni 1942 heeft ons bestuur met enige Statenleden dit onderwerp mogen bespreken en nader uiteengezet in een verzoekschrift dd. 11 Juni 1942 aan de Staten van Curaçao.

Het resultaat van het bovenstaande is, dat door den Landvoogd op de Curaçaose begroting voor het jaar 1943 onder artikel 126 een voorschot van ƒ 45.000.— is gebracht, welke post door de Staten is aangenomen.

### Loterijbond „Fortuna".

Bij Gouverneurs beschikking dd. 20 Januari 1942 no. 6170 werd aan onze afdeling over het verslagjaar 2.5 aandeel in de netto winst van de door de Loterijbond „Fortuna" te houden geldloterijen, toegewezen, met bepaling, dat 2 aandelen zullen worden gebruikt ter versterking van het „bouwfonds" voor een eigen locaal.

### Aruba en het „Curaçaos Neerlandia".

Op initiatief van den secretaris nam het bestuur der afdeling op 10 Augustus 1942 een „motie" aan, bevattende „de uitgave van het Curaçaose „Neerlandia" op hoge prijs te stellen en handhaving daarvan na de vrede naast het Haagse „Neerlandia", zulks ter bevordering van de uitwisseling van gedachten tussen de Nederlandse Antillen en de Nederlandse nederzettingen in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika enerzijds en Nederland in Europa anderzijds, daarmede dienende de Nederlandse zaak.

Voorts het Groepsbestuur te Curaçao erkennende als **tijdelijk Hoofdbestuur**, totdat de gelegenheid bestaat het Hoofdbestuur te 's Gravenhage als zodanig wederom te erkennen. Zie „Neerlandia" van Augustus/September 1942.

### Toneelgroep A.N.V.

„Tropenadel" van Henri van Wermeskerken. Een zeer geslaagde opvoering van dit stuk had plaats op 7 Februari 1942 in het „Rialto"-theater. **Spelers:** Willy Kemmink-Peterson, Fransje Schendstok-Maessen, Eva Harmsen-Kuiler, Iet Couzy-van Hooydonk, Lien Wurtz-Knape, Maarten Noot, Theo Hese, Piet Wurtz, Nico Redeker, Jan van Heeswijk. **Regie:** Jan Pauw. Zie „Neerlandia" van Mei 1942.

Een tweede geslaagde opvoering werd gegeven op 5 Mei voor de opvarenden van een van Harer Majesteits oorlogsschepen en onze soldaten.

### „Een ideaal echtgenoot" van Oscar Wilde.

Een uitstekende opvoering van dit stuk werd gegeven in het „Rialto" theater op 24 October 1942. **Spelers:** Eva Harmsen-Kuiler, Freda Bronkhuyzen-Zandvoort, Trudi le Poole-van der Lagt, Lien Wurtz-Knape, Toos van Erp-Keyzer, Iet Couzy-van Hooydonk, Henk Hessling, Theo Hese, Piet Wurtz, Nico Redeker, Martin Gruter, Rudolf le Poole, Johan Goslinga, Jan Spigt. **Figuranten:** Clasina Boom-Gravenhorst, Winnie Karner-Chumaceiro, Frans Karner. De voortreffelijke regie was wederom in handen van Jan Pauw. Zie „Neerlandia" van Januari 1943.

Een tweede geslaagde opvoering van dit stuk had plaats in de Stadsschouwburg „Roxy" te Willemstad op Curaçao op 20 November 1942. „Het was in één woord af en de volle zaal heeft genoten" ,Redactie „Neerlandia" Januari 1943.

Dank wordt hierbij nogmaals gebracht aan het Groepsbestuur te Curaçao voor de hartelijke medewerking, waardoor opvoering mogelijk is gemaakt. Het Bestuur van het Algemeen Nederlands Verbond dankt den regisseur en spelers, die in het verslagjaar wederom zoveel werk hebben verzet, teneinde den leden de schone Nederlandse kunst-avonden te kunnen bieden.

### Het A.N.V. en de Nederlandse Militairen.

Op 31 Augustus 1942 bood het bestuur, bij monde van den voorzitter, kamerspelen aan ten behoeve van de militairen, welke dankbaar werden aanvaard door den Commandant der Nederlandse Troepen (zie „Neerlandia" Januari 1943).

### 31 Augustus.

In „Rialto" werd een herdenkingsavond belegd, bij welke gelegenheid de voorzitter, Dr. W. L. Harmsen, een prachtige openingsrede hield. De gastspreker van de avond was Meester Edouard Elias, Hoofd van de Gouvernementspersdienst te Curaçao, die een belangwekkende rede hield over het onderwerp: „Onze grote Koningin". Nederlandse liederen werden gezongen door Mevrouw F. C. Bronkhuyzen-Zandvoort; muziek werd gespeeld door Mevrouw E. Harmsen-Kuiler, Max Tak en Teun Don. De avond werd besloten met het vertonen van twee passende rolprenten: een over Curaçao en een over Nederland. Een prachtige avond. (Zie „Neerlandia" van Januari 1943).

### Piano-recital door Teun Don.

Onder de bescherming van het Algemeen Nederlands Verbond gaf deze Nederlandse toonkunstenaar een geslaagd concert op Zondagmiddag 13 September 1942 in het „Rialto"-theater (Zie „Neerlandia" Januari 1943.)

### Werk onder de jeugd.

25 November 1942 werd voor de schooljeugd in het „Rialto"-theater een „Neerlandia"-middag gehouden en werden de „Neerlandia"-prijzen uitgereikt aan de leerlingen, die in 1941 en 1942 de beste resultaten hadden bereikt in de Moedertaal (zie „Neerlandia" over Januari 1943).

Een woord van dank aan het adres van het onderwijzend personeel voor de verleende medewerking, is hier op zijn plaats.

### St. Nicolaasfeest.

In weerwil van de oorlog en de moeilijke vervoergelegenheid was de goede oude Sint toch uit Spanje naar Aruba gekomen. De zaal was keurig versierd door den Heer Kemmink en de kinderen hadden een genotvolle middag, velen met hun ouders (zie „Neerlandia" van Januari 1943).

### Van de leden.

Gedicht „Zondagmiddag in September" door H. A. J. Gijsen (zie „Neerlandia" Augustus/September 1942).

Gedicht „Herfstavond", door H. A. J. Gijsen (zie „Neerlandia" November, 1942).

Het Bestuur richt hierbij een openlijk woord van dank aan het adres van **Teun Don** voor alle steun, welke hij het Algemeen Nederlands Verbond heeft gegeven gedurende zijn verblijf op Aruba.

Men zou ons van nalatigheid kunnen betichten, indien wij niet eveneens woorden van dank richten aan de dames H. Frerker-Kampstra, S. J. van der Endt-Alkema en de Heren J. Adriaans, Ruurd Keegstra, Jelle Bootsma, Barend Stracke en Henk Kemmink voor hun arbeid in het belang van de Toneelgroep van het Algemeen Nederlands Verbond verricht. Wij hopen hierbij niemand te hebben vergeten.

### Ledental.

| | |
|---|---|
| Eind 1941 | 212 |
| afgeschreven in 1942 | 5 |
| | 207 |
| Ingeschreven in 1942 | 31 |
| Eind 1942 | 238 |

## SPORT - RUBRIEK

**Officiële Mededelingen**

van

**„De Curaçaose Voetbalbond".**

**WEDSTRIJD UITSLAGEN**

**Om de Wilhelmina-beker.**

**Van Zondag, 29 Aug. 1943.**

Independiente 1 — Jong Holland 1 0—1.

**Van Dinsdag, 31 Aug. 1943.**

(Finale) S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1 4—3.

**COMPETITIE.**

**Van Zondag, 29 Aug. 1943.**

**B-Klasse:**

Veendam 1 — D.T.S. 1 3—2.

**Juniores:**

Independiente — Jong Holland 0—6.

(gestaakt 15 minuten vóór het einde door „Independiente").

**WEDSTRIJDPROGRAMMA.**

**STADION.**

Zaterdag, 4 Sept. 1943: S.U.B.T. 1 — INDEPENDIENTE 1
(wedstrijd te eigen bate.)

**COMPETITIE A-KLASSE.**

Zondag 5 Sept. 1943: geen wedstrijd in het Stadion. Wel zal er een baseball-wedstrijd gehouden worden ten bate van de slachtoffers tengevolge van de overstroming in Venezuela.

Zondag 12 Sept. 1943: JONG HOLLAND 1 — ATLANTA 1
(Ankoné)

Zondag 19 Sept. 1943: Selectie-wedstrijd in verband met de komst van Aruba en Caracas.

Zaterdag 25 September 1943: Curaçaos Elftal — Arubaans Elftal

Zondag 26 Sept. 1943: Curaçaos Elftal — Arubaans Elftal

Zaterdag 2 October 1943: Curaçaos Elftal — Caracas

Zondag 3 October 1943: Curaçaos Elftal — Caracas

**COMPETITIE B-KLASSE.**

Zondag 5 Sept. 1943: geen wedstrijd in het Stadion.

Zondag 26 Sept. 1943: Caribe 1 — D.T.S. 1
(Taytelbaum)

**RESERVE-A-KLASSE:**

Zondag 5 Sept. 1943: geen wedstrijden in het Stadion.

Zondag 12 Sept. 1943: Jong Curaçao 2 — Independiente 2
(Van Eerden)

Zondag 19 Sept. 1943: S.U.B.T. 2 — Independiente 2
(Jansen)

De wedstrijden voor de B-Klasse en de Reserve-A-Klasse in het Stadion of het Rif beginnen om **14.30 UUR PRECIES**.

**MUNDO NOBO.**

**COMPETITIE B-KLASSE:**

Zondag 5 Sept. 1943: U.S.C. 1 — Veendam 1
(Leers)

Zondag 12 Sept. 1943: Caribe 1 — R.C.C. 1
(Visser)

Zondag 19 Sept. 1943: R.C.C. 1 — U.S.C. 1
(Brakke)

Zondag, 26 Sept. 1943: Res.-A-Klasse Jong Curaçao 2 — Atlanta 2
(Van Eerden)

**COMPETITIE JUNIORES:**

Zondag 5 Sept. 1943: S.U.B.T. — Caribe
(Taytelbaum)

Zondag 12 Sept 1943: S.U.B.T. — Scherpenheuvel
(Jansen)

Zondag 19 Sept. 1943: Caribe — Jong Holland
(Viejou)

Zondag 26 Sept. 1943: Jong Holland — S.U.B.T.
(Ercol)

**SCHERPENHEUVEL.**

COMPETITIE B-KLASSE

Zondag 5 Sept. 1943: D.T.S. 1 — Be Quick 1
(Van Rosberg)

Zondag 12 Sept 1943: Veendam 1 — Scherpenheuvel 1
(Ercol)

**Aanvang der wedstrijden:** Voor de A-Klasse en **Reserve A-Klasse en** B-Klasse om 16.15 uur precies; voor de Juniores des morgens **om 10 uur precies**.

Mededelingen inzake uitslagen van diverse gespeelde wedstrijden:

Caribe Jrs. — S..UB.T. Jrs. de uitslag blijft 0—0.

Independiente Jrs. — Caribe Jrs. de uitslag blijft 2—1 (protest van Caribe te laat ingediend).

Atlanta 2 — Jong Holland **2 de uitslag** blijft **2—5.**

(De verenigingen Atlanta en Jong Holland is een boete opgelegd van ƒ 5,— in gevolge artikel 11 R.C.W.).

Be Quick 1 — R.C.C. 1, uitslag 3—0. Hierop komt het Bondsbestuur nog nader terug.

Independiente Jrs. — Jong Holland Jrs., uitslag 0—6. Hierop komt het Bondsbestuur nog nader terug.

**Inschrijving:** Benny Rudolfina, Eddy Lard en C. G. Richardson als gewone leden bij de S.V. „Veendam".
R. Krips, **C. Jansen en** A. Sillie als Juniors bij „Jong Holland".

**Afschrijving:** P. Scorea als gewoon lid van „Jong Holland".

**Wijziging:** J. Nahr in L. Nahr (juniorlid) van „Jong Holland".

**Afschrijving:** P. D. Molina en H. T. Peloz als gewone leden van S.U.B.T.
A. Leonora als juniorlid van S.U.B.T.

**Inschrijvingen:** W. Wallé, V. Kleinmoedig en J. Leito als gewone leden bij de S. V. „Atlanta".

De S.V. „Atlanta" heeft medegedeeld niet deel te nemen met een derde elftal aan de competitie (Reserve-B-Klasse).

Ingaande 1 September 1943 berust het secretariaat van de C.V.B. bij den Heer J. van Werkhoven, 1en secretaris, Nieuwestraat No. 8, telefoon: 124 (thuis). In **dringende** gevallen overdag op kantoor, telefoon: 1080.

Als 2e secretaris-competitieleider blijft de Heer J. C. Viejou fungeren. Woonadres: Johan van Walbeeckplein 15. In **dringende** gevallen overdag op kantoor, telefoon: 1450.

**Correspondentie** te adresseren aan den Heer J. van Werkhoven.

Wedstrijdformulieren, elftalopgaven alsmede mededelingen omtrent mutaties in de ledenlijsten aan den Heer J. C. Viejou.

De vereniging „Independiente" is beboet met ƒ 0,50 ingevolge artikel 15 R.C.W. wedstrijd Indepiendente Jrs. — Jong Holland Jrs. op Zondag, 29 Augustus 1943.

HET BESTUUR.


**„INCU"**

**De „INCU" heeft te koop:**

ca. 250 cartons (4500 sq. ft.) rock cork in platen van 18" x 36", dikte der platen 3". Buitengewoon geschikt voor isolatie van koelhuizen en derg. De partij rock cork is compleet met de nodige bevestigingsmiddelen en asfalt. Nadere inlichtingen en prijzen verschaft de „INCU".